

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY**

**SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2
IM. INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
W TARNOWIE PODGÓRNYM**

ROK SZKOLNY 2022/2023

ZAŁOŻENIA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

1. Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny został opracowany na potrzeby Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Integracji Europejskiej w Tarnowie Podgórnym po zdiagnozowaniu środowiska szkolnego (w badaniu brali udział wszyscy uczniowie, również uczniowie z Ukrainy, nauczyciele oraz rodzice uczniów).
2. Program został opracowany **na podstawie wyników corocznej diagnozy** w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów.

Celem diagnozy była ocena czynników chroniących i czynników ryzyka zachowań problemowych uczniów naszej szkoły, a także dynamiki ich rozwoju w ciągu ostatniego roku szkolnego.

Przedmiotem badań były obszary wpływające na samopoczucie:

- sposób spędzania wolnego czasu,
- radzenie sobie z obowiązkami,
- stopień zadowolenia z zajęć szkolnych,
- doświadczanie cyberprzemocy,
- źródła wsparcia emocjonalnego,
- jakość relacji z nauczycielami,
- jakość relacji z rodzicami,
- ilość czasu spędzanego w Internecie,
- źródła wsparcia rówieśniczego i od osób dorosłych.

Na podstawie wyników ankiet wyodrębniono następujące czynniki chroniące i czynniki ryzyka:

- **czynniki chroniące:** poczucie przynależności, pozytywny klimat szkoły, prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza, wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielanie sobie wzajemnej pomocy, okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawanie własnych osiągnięć, zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy, dobre relacje z nauczycielami i rodzicami.
- **czynniki ryzyka:** nieprzyjazne relacje rówieśnicze lub rodzinne, trudności szkolne, zaniżony nastrój, skutki społeczne związane z pandemią Covid 19, wpływ wojny w Ukrainie na psychiczne funkcjonowanie uczniów, nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych, przeciążenie obowiązkami szkolnymi, doświadczanie przemocy i cyberprzemocy, niedostateczne kierowanie swoim zachowaniem, słaba więź ze szkołą.

Wnioski i wyniki diagnozy stanowią podstawę do wprowadzenia zmian w programie wychowawczo – profilaktycznym na rok szkolny 2022/23, a także informację do planowania wewnętrznego doskonalenia nauczycieli oraz oceny skuteczności i adekwatności podejmowanych działań w zakresie opieki i wychowania.

3. Działania realizowane w ramach Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego dotyczą także osób odpowiedzialnych za dzieci i młodzież tj. rodziców, opiekunów i nauczycieli.

PODSTAWA PROGRAMOWA A PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

Akty prawne obowiązujące przy konstruowaniu Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego:

1. Konstytucja RP

- Art.72 ust.1: „Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.”

2. Konwencja o Prawach Dziecka (przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r)

- Art. 3 pkt 1 „, We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.”

- Art. 19 pkt 1 „, Państwa – Strony będą podejmowały wszelkie kroki w dziedzinie, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub nadużyć, zaniedbania bądź niedbałego traktowania lub wyzysku, a w tym wykorzystywania w celach seksualnych dzieci pozostających pod opieką rodzica/ów/, opiekuna/ów/ prawnego/ych/lub innej osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem.”

- Art.33 „, Państwa – Strony będą podejmowały wszelkie odpowiednie kroki, w tym środki ustawodawcze, administracyjne, socjalne oraz środki w dziedzinie oświaty, w celu zapewnienia ochrony dzieci przed nielegalnym używaniem środków narkotycznych i substancji psychotropowych, zgodnie z ich zdefiniowaniem w odpowiednich umowach międzynarodowych, oraz w celu im zapobiegania wykorzystywania dzieci do nielegalnej produkcji tego typu substancji i handlu nimi.”

3. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 17 marca 2017 zmieniające rozporządzenie w sprawie statutów publicznych przedszkoli oraz publicznych szkół.

4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. sprawie podstawy

programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

6. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.

7. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

8. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

I. PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

1. PRZESŁANIE EDUKACYJNE SZKOŁY

1. Wspieranie uczniów w dążeniu do wszechstronnego rozwoju intelektualnego i psychofizycznego.
2. Wychowanie w duchu patriotyzmu, poszanowania tradycji narodowej, regionalnej i europejskiej.
3. Wychowanie w duchu tolerancji, zrozumienia i szacunku dla innych osób, tradycji, religii i kultur.
4. Kształtowanie dojrzałości emocjonalnej uczniów i przygotowanie ich do odpowiedzialnego kierowania własnym losem.
5. Przygotowanie do odpowiedzialnego wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich.
6. Kształtowanie aktywnej postawy wobec problemów współczesnego świata.

2. PODSTAWOWE ZASADY REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

1. Społeczność szkolną jako formę wspólnoty wychowawczej stanowią uczniowie, ich rodzice oraz wszyscy pracownicy szkoły, którzy powinni współpracować w atmosferze wzajemnego szacunku w podejmowaniu wyznaczonych zadań.
2. Wszyscy członkowie społeczności szkolnej – pracownicy szkoły, uczniowie oraz rodzice znają program wychowawczo – profilaktyczny i są jego współtwórcami.
3. Wszyscy pracownicy szkoły biorą udział w realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego, wspomagając się wzajemnie w tym zakresie.
4. Cała społeczność szkolna przyjmuje współodpowiedzialność za efekty realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego.
5. Działania wychowawcze szkoły są wsparciem dla rodziców w ich działaniach wychowawczych.
6. Rodzice uczniów współuczestniczą w realizacji celów wychowawczych szkoły.

3. ZADANIA WYCHOWAWCZE SZKOŁY

Kształcenie i wychowywanie stanowią integralną całość procesu edukacyjnego, co powoduje, że w procesie wychowawczym szkoła:

1. Wspiera rozwój ucznia w wymiarze intelektualnym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, patriotycznym, moralnym i duchowym.
2. Organizuje proces nauczania umożliwiając efektywne zdobywanie wiedzy i umiejętności.
3. Zapewnia możliwości dokonania wyboru dalszej drogi edukacyjnej.
4. Wspiera ucznia w przezwyciężaniu trudności szkolnych.

5. Promuje zdrowy styl życia.
6. Udziela pomocy w przezwyciężaniu trudności emocjonalnych.
7. Stwarza warunki do uczestnictwa w różnych formach życia kulturalnego.
8. Promuje postawy współczujące wobec pokrzywdzonych przez los.
9. Rozwija empatię przez udział w różnorodnych akcjach charytatywnych.
10. Pomaga w określaniu i pełnieniu ról społecznych oraz wspiera inicjatywy społeczne.
11. Kształtuje poczucie odpowiedzialności, obowiązku, a także samorządności i zaradności społecznej.

4. ZADANIA DYDAKTYCZNE NAUCZYCIELI

Realizując treści przedmiotowe nauczyciel:

1. Rzetelnie przygotowuje i przeprowadza każdą lekcję.
2. Stale doskonali się i wzbogaca warsztat pracy.
3. Stosuje wewnątrzszkolny system oceniania.
4. Stosuje różnorodne metody i środki dydaktyczne.
5. Jest spójny i konsekwentny w swoich wymaganiach.
6. Szanuje godność osobistą ucznia i nie narusza prywatności jego uczuć.
7. Diagnostuje potrzeby ucznia.
8. Stwarza sytuacje sprzyjające dokonywaniu wyborów, podejmowaniu decyzji i przyjmowaniu za nie odpowiedzialności.
9. Uczy pozytywnej współpracy w grupie rówieśniczej.
10. Kontroluje realizację zadań i podjętych zobowiązań przez uczniów.
11. Planuje pracę dydaktyczną i wychowawczą na rok szkolny i cały cykl kształcenia.
12. Wzbogaca propozycje edukacyjne szkoły szczególnymi predyspozycjami, osobowością i własnymi zainteresowaniami.

Realizując treści przedmiotowe nauczyciel powinien ukazywać uczniom:

13. Ponadczasowe wartości ogólnoludzkie.
14. Znaczenie norm moralnych w życiu człowieka.
15. Proces podejmowania decyzji i ich skutków.
16. Rozwiązywanie trudnych sytuacji życiowych i dokonywanie wyborów.
17. Tradycje rodzinne, regionalne, narodowe i ich znaczenie dla tożsamości człowieka.
18. Wartość rodziny w życiu człowieka.
19. Piękno przyrody, jej użyteczność i sposoby ochrony przed zgubnymi wpływami cywilizacji.

5. ZADANIA WYCHOWAWCZE NAUCZYCIELI

Nauczyciel w swojej pracy wychowawczej:

1. Podejmuje działania wychowawcze w każdej sytuacji szkolnej (lekcja, przerwa, wycieczka itp.).

2. Tworzy warunki wspomagające rozwój, uczenie się i przygotowanie do uczenia do pełnienia różnych ról w życiu dorosłym.
3. Planuje i organizuje wspólnie z uczniami i ich rodzicami różne formy życia zespołowego, rozwijające jednostkę i integrujące klasę.
4. Jest negocjatorem w rozstrzyganiu kwestii spornych w klasie oraz między uczniami a dorosłymi.
5. Otacza indywidualną opieką wychowawczą każdego swojego wychowanka.
6. Czuwa nad postępami w nauce i frekwencją uczniów.
7. Ustala treść i formę zajęć tematycznych na godzinach wychowawczych.
8. Prowadzi godziny wychowawcze, realizuje program wychowawczo – profilaktyczny oraz rozwiązuje problemy wynikające z codziennych potrzeb klasy.
9. Na bieżąco rozwiązuje problemy edukacyjne i wychowawcze, wspomaga uczniów mających trudności szkolne, udziela pomocy uczniom pokrzywdzonym.
10. Współdziała z nauczycielami uczącymi w jego klasie, uzgadniając z nimi i koordynując ich działania wychowawcze, w porozumieniu z nauczycielami i uczniami ustala oceny z zachowania.
11. Monitoruje osiągnięcia uczniów w konkursach, olimpiadach, turniejach i pracach pozalekcyjnych.
12. Ustala i nadzoruje realizację dyżurów klasowych, pełni nadzór nad wywiązywaniem się klasy z jej obowiązków wobec szkoły.
13. Organizuje wycieczki.
14. Prowadzi zebrania klasowe rodziców zgodnie z przyjętym harmonogramem.
15. Prowadzi dokumentację pracy: dziennik lekcyjny, arkusze ocen.
16. Współpracuje z pedagogiem i psychologiem szkolnym
17. Utrzymuje stałe kontakty z rodzicami swoich wychowanków.

6. ZADANIA PEDAGOGA I PSYCHOLOGA SZKOLNEGO.

Pedagog i psycholog szkolny:

1. Współuczestniczą w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych, prowadzą mediacje.
2. Prowadzą konsultacje dla rodziców i nauczycieli ułatwiających rozwiązywanie problemów wychowawczych.
3. W sytuacji trudności szkolnych wskazują na konieczność badania w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.
4. Przeciwdziałają uzależnieniom poprzez podejmowanie akcji profilaktycznych (warsztaty, dni profilaktyki, konkursy).
5. Udzielają pomocy uczniom w radzeniu sobie z trudnościami natury psychologicznej.
6. Rozpoznają potrzeby i zagrożenia uczniów (ankiety, rozmowy).
7. Przeciwdziałają skrajnym formom niedostosowania społecznego młodzieży.
8. Udzielają indywidualnych porad.
9. Udzielają informacji o specjalistycznych poradniach w sytuacji problemów emocjonalnych uczniów.
10. Wspierają wychowawców w integracji zespołów klasowych.

11. Oferują pomoc w zakresie określania własnych predyspozycji i wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej i życiowej.
12. Monitorują realizację obowiązku szkolnego uczniów.

7. ZADANIA DORADCY ZAWODOWEGO

Doradca zawodowy:

1. Rozpoznaje potrzeby uczniów związane z zapotrzebowaniem na informacje edukacyjne i zawodowe oraz udziela pomocy w kształcenia i kariery zawodowej.
2. Udziela indywidualnych porad i konsultacji.
3. Prowadzi zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i kariery zawodowej.
4. Współpracuje z nauczycielami w tworzeniu i zapewnianiu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego.

8. ZADANIA RODZICÓW

Rodzice:

1. Angażują się w sprawy szkoły poprzez uczestnictwo w Radzie Rodziców oraz indywidualne działania.
2. Aktywnie uczestniczą w zebraniach klasowych, ogólnoszkolnych i wywiadówkach.
3. Indywidualnie konsultują się z nauczycielami w wymagających tego sytuacjach.
4. Wspomagają działania szkoły pozytywnym przykładem funkcjonowania rodziny.
5. Pielęgnują uczucia przyjaźni i szacunku wobec wszystkich podmiotów społeczności szkolnej.
6. Współorganizują życie pozalekcyjne klasy i szkoły.
7. Uczestniczą w niektórych radach pedagogicznych w charakterze opiniującym i doradczym.
8. W miarę możliwości pomagają w przedsięwzięciach gospodarczych szkoły.
9. Regulują dobrowolnie zobowiązania finansowe wobec szkoły.
10. Wspierają szkołę w tworzeniu warunków bezpieczeństwa, ładu i estetyki w szkole.

9. SPOSOBY I FORMY REALIZACJI

Zadania wychowawcze realizowane są w ramach:

1. Lekcji wychowawczych.
2. Lekcji przedmiotowych.
3. Zajęć pozalekcyjnych.
4. Różnorodnych imprez i form kulturalnych na terenie szkoły.
5. Wycieczek przedmiotowych i krajoznawczych.
6. Konkursów i olimpiad przedmiotowych.
7. Wystaw prac plastycznych, inscenizacji teatralnych przygotowanych przez uczniów na terenie szkoły.
8. Wyjść do placówek kulturalnych.
9. Indywidualnej pracy psychologiczno – pedagogicznej z uczniem.
10. Podczas warsztatów grupowych z klasą.
11. Zawodów i imprez sportowych.

12. Samopomocy uczniowskiej.
13. Współpracy z instytucjami wspierającymi oświatę.
14. Stałego uaktualniania strony internetowej promującej szkołę.
15. Współpracy z rodzicami.

10. EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

Program wychowawczo – profilaktyczny nie jest dokumentem zamkniętym. Ma on, w założeniach twórców, ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością. Analiza jego skuteczności będzie polegać na bieżącym monitorowaniu i cyklicznej ewaluacji. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja zachowania uczniów;
- obserwacja postępów w nauce i zachowaniu;
- udział uczniów w konkursach i osiągnięte przez nich wyniki;
- frekwencja na zajęciach pozalekcyjnych;
- ocena samopoczucia ucznia w szkole;
- ocena pracy wychowawczej;
- badanie losów absolwentów.

Narzędzia ewaluacji:

- ankieta;
- obserwacja;
- analiza dokumentacji szkoły;
- rozmowa.

Procedura udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej i współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Szkole Podstawowej nr 2 w Tarnowie Podgórnym

1. Procedurę diagnozy i udzielania pomocy uczniowi inicjuje uczeń, rodzic/prawny opiekun lub nauczyciel/ specjalista pracujący z dzieckiem.
2. Jeśli procedurę uruchamia nauczyciel/ specjalista, zgłasza swoje spostrzeżenia rodzicowi/ opiekunowi prawnemu dziecka, proponując odpowiednie sposoby pomocy.
3. Zgłoszenia do PPP dokonuje rodzic/prawny opiekun.
4. Po ustaleniu terminu badań w PPP rodzic wypełnia w sekretariacie szkoły wniosek o sporządzenie opinii o uczniu oraz wyraża lub nie wyraża zgody na przekazanie tej opinii przez szkołę do PPP. W przypadku nie wyrażenia zgody na przesłanie opinii do PPP rodzic odbiera opinię ze szkoły i przekazuje ją osobiście do PPP. Przy wyrażeniu zgody szkoła po sporządzeniu opinii przekazuje ją na odpowiednim druku do poradni, tym samym uruchamiając procedurę diagnostyczną.

5. Po wykonaniu badania przez PPP i sporządzeniu opinii/ orzeczenia rodzic decyduje o dostarczeniu tego dokumentu do szkoły.
6. Rodzic dostarcza opinię do sekretariatu szkoły, jest ona przekazywana psychologowi/pedagogowi szkolnemu.
7. Psycholog/pedagog szkolny po zapoznaniu się z treścią opinii sporządza skrót zaleceń i określonych dostosowań, a następnie przekazuje te informacje poprzez dziennik Librus do wszystkich nauczycieli uczących ucznia.
8. Nauczyciel po zapoznaniu się z ogólnymi wytycznymi do pracy z uczniem sporządza własne sposoby dostosowania wymagań, form pracy oraz egzekwowania wiedzy dla danego ucznia i przekazuje to drogą elektroniczną do wychowawcy klasy .
9. Wychowawca klasy po zebraniu dostosowań od wszystkich nauczycieli wysyła do rodziców ucznia za pośrednictwem dziennika Librus w jednym pliku dostosowania ze wszystkich przedmiotów.
10. Rodzic odczytując zaproponowane formy wsparcia i dostosowania wymagań przyjmuje je do wiadomości, jednocześnie mogąc proponować własne pomysły na pracę z dzieckiem w ciągu całego roku szkolnego.
11. Zorganizowane formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej są proponowane rodzicom przez Dyrektora szkoły w formie pisemnej. Rodzic po zapoznaniu się z proponowanymi formami pomocy p-p wyraża lub nie wyraża zgody na udział dziecka w zaproponowanych zajęciach.
12. Każdy specjalista ustala indywidualnie z rodzicem terminy zajęć i regulamin obowiązujący na zajęciach.
13. Psycholog/pedagog gromadzi w Indywidualnej Teczce dla każdego ucznia objętego pomocą p-p dokumentację badań diagnostycznych i czynności uzupełniających oraz materiały z pracy bieżącej i jej ewaluację. Dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego tworzy się IPET.

Procedura postępowania w sytuacji zgłaszanej przez rodziców potrzeby interwencji w stosunku do pracy danego nauczyciela.

1. Rodzic (rodzice), który ma uwagi dotyczące pracy konkretnego nauczyciela, zgłasza sprawę do wychowawcy klasy swojego dziecka.
2. Wychowawca rozpoznaje problem i prosi o sformułowanie uwag i oczekiwań na piśmie. Jeżeli rodzic zgłasza, że problem dotyczy większości grupy klasowej, wychowawca prosi o zebranie pod pismem podpisów innych rodziców zainteresowanych rozwiązaniem problemu.
3. Wychowawca – po otrzymaniu pisma – przekazuje uwagi wskazanemu nauczycielowi i prosi o ustosunkowanie się do sformułowanych uwag i oczekiwań w terminie 1 tygodnia.
4. Po tym czasie wychowawca uzgadnia z rodzicami i nauczycielem w jakiej formie nauczyciel odniesie się do przedstawionych uwag – zebranie/spotkanie z rodzicami albo odpowiedź pisemna nauczyciela do rodziców.

5. Po upływie miesiąca wychowawca pyta się obie strony o funkcjonowanie ustalonego rozwiązania.
6. Jeżeli obie strony uznają sprawę za wyjaśnioną, procedurę uważa się za zakończoną.
7. Jeżeli któraś ze stron uważa, że sprawa wymaga dalszych kroków, wychowawca proponuje powrót do form wcześniej przedstawionych (zebranie, spotkanie, list) lub zgłasza sprawę do dyrektora szkoły z prośbą o interwencję.
8. Na prośbę którejkolwiek ze stron do procedury na dowolnym etapie może dołączyć psycholog i/lub pedagog.
9. Nauczyciel, do którego rodzice zwracają się bezpośrednio, sporządza razem z rodzicami notatkę służbową ze spisanyymi uwagami i oczekiwaniami. Dalsza procedura toczy się jak wyżej. W każdej chwili ma prawo poprosić o pomoc wychowawcę klasy.

Procedura w przypadku nierealizowania przez ucznia obowiązku szkolnego i nauki (okres powyżej dwóch tygodni bez usprawiedliwienia):

1. Wychowawca klasy powiadamia pedagoga szkolnego i dyrekcję szkoły.
2. Telefonicznie, lub w razie potrzeby pisemnie, wychowawca powiadamia rodziców lub opiekunów prawnych; zaprasza do współpracy nad rozwiązaniem problemu.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z dzieckiem i rodzicami, udokumentowuje rozmowę, w tym ewentualnie spisuje kontrakt.
4. W przypadku braku współpracy ze strony rodziców wychowawca wysyła do rodziców pisemne upomnienie o braku realizacji obowiązku szkolnego, zawierające również informację o skierowaniu sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego w przypadku dalszego niewypełniania obowiązku szkolnego.
5. W przypadku braku efektów prowadzonych działań, po upływie siedmiu dni dyrektor kieruje wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu którym jest właściwa gmina. Wymagane dokumenty to:
 - Wniosek dyrektora szkoły o wszczęcie egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego i nałożenie grzywny w celu przymuszenia.
 - Tytuł wykonawczy wystawiony przez dyrektora szkoły z załączonym upomnieniem oraz dowodem jego doręczenia
6. Wychowawca we współpracy z pedagogiem szkolnym powiadamiają pisemnie sąd rodzinny.

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel zdiagnozuje, że uczeń wychowuje się w rodzinie dysfunkcyjnej:

1. Nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły oraz wychowawcę ucznia o sytuacji dziecka;
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z podopiecznym;
3. Wychowawca sporządza notatkę z rozmowy;
4. Wychowawca zaprasza rodziców ucznia;
5. Wychowawca odnotowuje w rubryce dziennika „kontakty z rodzicami” fakt komunikowania się z opiekunami;
6. Wychowawca odnotowuje w dokumentach wychowawcy szczegółową charakterystykę spotkania z rodzicami, z opisem postanowień i planów działania (konieczna jest data i podpis rodziców);
7. Wychowawca przekazuje sprawę pedagogowi szkolnemu lub psychologowi i odnotowuje to w dokumentacji wychowawcy;
8. Wychowawca pozostaje w stałym kontakcie z pedagogiem lub psychologiem w zakresie udzielanej uczniowi i jego rodzinie pomocy;
9. Psycholog lub pedagog pomaga rodzicom w zrozumieniu podstawowych i typowych reakcji dzieci na różnorodne, trudne sytuacje;
10. Psycholog lub pedagog informuje rodziców o konsekwencjach prawnych ze względu na dysfunkcje rodziny;
11. Psycholog lub pedagog ustala formy pracy z rodziną celem stworzenia dziecku optymalnych warunków do rozwoju i nauki;
12. W sytuacjach szczególnych, gdy problem się powtarza, nasila lub zagrożone jest życie i zdrowie dziecka, dyrektor szkoły kieruje wnioskiem do sądu, prokuratury lub na policję.

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że stosowana jest przemoc w rodzinie wobec ucznia:

1. Przyjęcie informacji o przemocy;
2. Powiadomienie przez wychowawcę dyrektora oraz pedagoga szkolnego o sytuacji ucznia;
3. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia dyrektor szkoły lub pedagog wzywa lekarza;
4. Zadbanie, by ofiara przemocy czuła się bezpiecznie;
5. Przeprowadzenie rozmowy z poszkodowanym z zachowaniem stosownej dyskrecji;
6. Zaproszenie rodzica do szkoły;
7. Przeprowadzenie rozmowy, wskazanie na zaistniały problem – pedagog, dyrektor lub wychowawca;
8. Wypełnienie przez wyznaczonego nauczyciela lub pedagoga formularza „Niebieska Karta – A” z udziałem ucznia i w obecności rodzica, który nie jest sprawcą przemocy lub innej osoby najbliższej;
9. Przekazanie formularza „Niebieska Karta – B” osobie reprezentującej ucznia, nie będącej sprawcą przemocy;

10. Przekazanie nie później niż w terminie 7 dni oryginału formularza „Niebieska Karta – A” przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego (kopia pozostaje w dokumentacji szkoły);
11. W przypadku osoby nieletniej zawiadomienie przez dyrektora sądu rodzinnego i dla nieletnich;
12. Objęcie ucznia i rodziny pomocą psychologiczno-pedagogiczną zgodnie z obowiązującymi przepisami.

II. PROGRAM PROFILAKTYKI SZKOLNEJ

ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU PROFILAKTYKI SZKOLNEJ

1. Profilaktyka jest ochroną człowieka przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Obejmuje eliminację lub redukcję czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących.
2. Program profilaktyki szkolnej to ogół działań chroniących dzieci i młodzież przed zakłóceniami w rozwoju i interwencyjnych w sytuacji pojawiających się zagrożeń.
3. Program profilaktyki szkolnej obejmuje działania podejmowane w trakcie realizacji programów nauczania i programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły, gdy są realizowane ogólne zadania szkoły, a także działania specyficzne dla profilaktyki.
4. Szkoła jest miejscem realizacji głównie profilaktyki pierwszorzędowej, skierowanej do grupy niskiego ryzyka.
5. Profilaktyka pierwszorzędowa polega na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom, w szczególności na rozwijaniu umiejętności interpersonalnych, radzeniu sobie w sytuacjach trudnych czy podejmowaniu konstruktywnych decyzji.
6. Działania psychologa i pedagoga wkraczają również w obszar profilaktyki drugorzędowej, wspierając uczniów i ich rodziny zagrożonych niedostosowaniem społecznym i demoralizacją.
7. Psycholog i pedagog w ramach profilaktyki trzeciorzędowej współpracują z instytucjami zewnętrznymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Rada pedagogiczna:

1. Określa zadania w zakresie profilaktyki.
2. Określa zapotrzebowanie na realizację programów profilaktycznych.
3. Dokonuje analizy działalności profilaktycznej.

Nauczyciele:

1. Współpracują z wychowawcami klas w realizacji zadań profilaktycznych.
2. Wykonują zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach wydanych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczne.
3. Doskonają kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych.

4. Wspierają rozwój uczniów poprzez np. organizowanie dla uczniów zdolnych kółek zainteresowań.

Wychowawca klasy:

1. Integruje zespół klasowy.
2. Dbą o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie.
3. Wyposaża uczniów w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
4. Realizuje zadania w zakresie profilaktyki we współpracy z rodzicami uczniów.

Dyrektor szkoły:

1. Monitoruje pracę wychowawców klas, pedagoga i psychologa w zakresie profilaktyki.
2. Diagnozuje oczekiwania uczniów i rodziców w zakresie profilaktyki.
3. Współpracuje z podmiotami szkoły oraz instytucjami wspomagającymi działania z zakresu profilaktyki.
4. Wspiera oraz współorganizuje działania z zakresu profilaktyki szkolnej organizowane w ramach programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły.

Pedagog i psycholog szkolny:

1. Rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów oraz analizują przyczyny niepowodzeń szkolnych.
2. Określają formy i sposoby udzielania uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej, odpowiednio do rozpoznanych potrzeb.
3. Organizują i prowadzą różne formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
4. Podejmują działania wychowawczo – profilaktyczne wynikające z programu w stosunku do uczniów, z udziałem rodziców i nauczycieli.
5. Wspierają działania opiekuńczo – wychowawcze nauczycieli wynikające z programu wychowawczo – profilaktycznego.

Rada Rodziców:

1. Opiniuje program wychowawczo – profilaktyczny szkoły.
2. Analizuje i diagnozuje opinie rodziców na temat programu wychowawczo – profilaktycznego.
3. Współpracuje z Radą Pedagogiczną, dyrektorem, wicedyrektorem, samorządem uczniowskim.

CELE PROFILAKTYKI SZKOLNEJ

1. Ochrona uczniów przed zagrożeniami poprzez rzetelną informację i kształtowanie umiejętności społecznych.
2. Interweniowanie w przypadku pojawiających się zagrożeń.
3. Stwarzanie optymalnych warunków rozwoju psychospołecznego ucznia.
4. Stwarzanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

ZADANIA PROFILAKTYKI SZKOLNEJ

1. Wspieranie i pomoc w rozwoju ważnych umiejętności społecznych.
2. Dostarczanie rzetelnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych.
3. Rozwijanie umiejętności alternatywnego spędzania czasu wolnego poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i wycieczek.
4. Dbłość o bezpieczeństwo uczniów w szkole.
5. Pomoc w planowaniu przyszłości edukacyjno – zawodowej.
6. Pomoc w organizowaniu kontaktu ze specjalistą, gdy zajdzie taka potrzeba.
7. Współpraca z rodzicami uczniów.

OBSZARY TEMATYCZNE PROFILAKTYKI SZKOLNEJ

Promocja zdrowia – zdrowy styl życia:

- zajęcia dotyczące okresu dojrzewania dla uczniów klas VII – VIII;
- wykłady i prelekcje dotyczące higieny osobistej;
- warsztaty z asertywności jako profilaktyka zachowań przemocowych;
- zajęcia z zakresu zdrowego odżywiania;
- warsztaty z zakresu ochrony przed cyberprzemocą;
- rozwój cywilizacji a zagrożenie środowiska;
- działania informujące gdzie szukać pomocy w sytuacji doświadczania przemocy lub bycia jej świadkiem;

Osoby odpowiedzialne: pielęgniarka, nauczyciele wychowania fizycznego, nauczyciel biologii, nauczyciel chemii, wychowawcy, psycholog, pedagog.

Kształtowanie dojrzałości psychospołecznej uczniów:

- prowadzenie badań socjometrycznych, rozpoznanie zasobów klasy, zajęcia integrujące zespół klasowy;
- wycieczki integracyjne;
- warsztaty z umiejętności autoprezentacji i rozpoznawania własnych zasobów;
- warsztaty z umiejętności radzenia sobie ze stresem egzaminacyjnym dla uczniów klas VIII;
- ćwiczenia relaksacyjne i trening uważności;
- warsztaty z pozytywnej komunikacji interpersonalnej;
- zajęcia psychoedukacyjne z zakresu budowania poczucia własnej wartości;
- warsztaty rozpoznawania i nazywania emocji;
- trening radzenia sobie z presją społeczną;
- warsztaty zawodoznawcze i badanie predyspozycji zawodowych, budowanie ścieżki kariery zawodowej.

Osoby odpowiedzialne: wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog, doradca zawodowy.

Zagrożenie uzależnieniem – środki psychoaktywne, papierosy, alkohol, nadmierne używanie Internetu:

- mechanizm uzależnienia – uzależnienie psychiczne i fizyczne;
- konsekwencje prawne posiadania środków psychoaktywnych;

- działania profilaktyczne o bezpieczeństwie w sieci.

Osoby odpowiedzialne: dyrektor, pedagog, psycholog, wychowawcy, zaproszeni trenerzy, funkcjonariusze policji.

Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady postępowania policji z nieletnimi sprawcami czynów karalnych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (wraz z późniejszymi zmianami). Policja zgodnie z art. 37 ustawy, w wypadkach niecierpiących zwłoki zbiera i utrwała dowody czynów karalnych, w razie potrzeby dokonuje ujęcia nieletniego, a także wykonuje czynności zlecone przez sędziego rodzinnego.

Do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole zobowiązuje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. W myśl tego dokumentu szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprowadzają środki odurzające.

W rozporządzeniu §10 zobowiązuje szkoły i placówki do opracowania, strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych, wobec dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

III. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE – PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI NA TERENIE SZKOŁY ORAZ PODCZAS IMPREZ ORGANIZOWANYCH PRZEZ SZKOŁĘ

1. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:
 - a. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
 - b. Wychowawca informuje o fakcie psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
 - c. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.

- d. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
 - e. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
 - f. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.
 - g. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.
2. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:
- a. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
 - b. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
 - c. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
 - d. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
 - e. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu – odmawiają przyjścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

- f. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.
 - g. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.
3. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:
- a. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
 - b. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły oraz wzywa policję.
 - c. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
4. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:
- a. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia
– jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
 - b. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
 - c. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
 - d. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki

policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych; o wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia jeżeli, któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję. W każdym przypadku popełnienia czynu karnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuraturę lub policję zgodnie z art. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i art. 304 Kodeksu postępowania karnego).

5. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karnego lub przestępstwa nauczyciel powinien:
 - a. Niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły;
 - b. Ustalić okoliczności czynu, ewentualnych świadków;
 - c. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub psychologowi szkolnemu pod opiekę, powiadomienie rodziców ucznia — sprawcy;
 - d. Niezwłocznie zawiadomić policję w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana;

- e. Zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły użył noża i uciekając porzucił go itp.).

6. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

- a. Udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń;
- b. niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły;
- c. powiadomienie rodziców ucznia;
- d. niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję – tel. 997 lub 112.

Do programu wychowawczo – profilaktycznego dołączony jest:

- plan pracy szkoły na bieżący rok szkolny.

Rada Rodziców

Dyrektor szkoły

Tarnowo Podgórne,29.09.2022 rok